

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING
QARORI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA’LIM TIZIMINI 2030-YILGACHA
RIVOJLANTIRISH KONSEPSIYASINI TASDIQLASH TO‘G‘RISIDA**

O‘tgan davr mobaynida mamlakatimizda o‘lib borayotgan avlodni sog‘lom va har tomonlama yetuk voyaga yetkazish, ta’lim-tarbiya jarayoniga samarali ta’lim va tarbiya shakllari hamda usullarini joriy etishga qaratilgan maktabgacha ta’limning samarali tizimini tashkil etish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirildi.

Maktabgacha ta’lim sohasida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish uchun yaratilgan qulay shart-sharoitlar nodavlat maktabgacha ta’lim muassasalari sonini yanada oshirish va ular ko‘rsatadigan xizmatlar turlarini kengaytirish uchun mustahkam poydevor bo‘ldi.

Shu bilan birga, olib borilgan tahlil, bolalarning maktabgacha ta’lim bilan qamrovini ta’minlash, maktabgacha ta’lim muassasalarini zamonaviy o‘quv-metodik materiallar va badiiy adabiyotlar bilan to‘ldirish, sohaga malakali pedagog va boshqaruv kadrlarini jalb qilish masalalarini hal etish zarurligini ko‘rsatmoqda.

Maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish, bolalarning sifatli maktabgacha ta’limdan teng foydalanishini ta’minlash, maktabgacha ta’lim xizmatlarining nodavlat sektorini rivojlantirish maqsadida, shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentabrda “Maktabgacha ta’lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-3955-son [qaroriga](#) muvofiq:

1. Quyidagilar:

a) O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi (keyingi o‘rinlarda — Konsepsiya) [1-ilovaga](#) muvofiq, quyidagilarni nazarda tutgan holda:

maktabgacha ta’lim sohasidagi normativ-huquqiy bazani yanada takomillashtirish;

maktabgacha yoshdagi bolalarning har tomonlama intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlanishi uchun shart-sharoitlar yaratish;

bolalarning sifatli maktabgacha ta’lim bilan qamrovini oshirish, undan teng foydalanish imkoniyatlarini ta’minlash, mazkur sohada davlat-xususiy sherikligini rivojlantirish;

maktabgacha ta’lim tizimiga innovatsiyalarni, ilg‘or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

maktabgacha ta’limni boshqarish tizimini takomillashtirish, maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini moliyalashtirish shaffofligi va samaradorligini ta’minlash;

maktabgacha ta’lim tizimiga maktabgacha ta’lim tizimi xodimlarini tayyorlash, qayta tayyorlash, malakasini oshirish, tanlab olish va rivojlantirishga mutlaqo yangi yondashuvlarni joriy etish;

maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarning sog‘lom va balanslashtirilgan ovqatlanishini, sifatli tibbiy parvarishini ta’minlash;

b) O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini 2019-yilda amalga oshirish bo‘yicha “Yo‘l xaritasi” (keyingi o‘rinlarda — “Yo‘l xaritasi”) [2-ilovaga](#) muvofiq;

v) 2019 — 2024-yillarda O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirishning maqsadli ko‘rsatkichlari [3-ilovaga*](#) muvofiq;

g) 2025 — 2030-yillarda O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirishning maqsadli ko‘rsatkichlari [4-ilovaga*](#) muvofiq tasdiqlansin.

**3 va 4-ilovalar rus tilidagi matnda berilgan.*

Belgilansinki, Konsepsiya erishilgan natijalar, maqsadli ko‘rsatkichlar va tegishli davrga mo‘ljallangan asosiy yo‘nalishlardan kelib chiqqan holda har yili tasdiqlanadigan alohida “Yo‘l xaritasi” asosida bosqichma-bosqich amalga oshiriladi.

2. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’lim vazirligi:

har yili 1-dekabrga qadar o'tayotgan yilning "Yo'l xaritasi" bajarilishi yakunlarini batafsil o'rganish asosida keyingi yil uchun "Yo'l xaritasi"ni ishlab chiqsin va tasdiqlash uchun O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga kiritсин;

"Yo'l xaritalari"ning bajarilishi ustidan doimiy monitoring olib borsin.

3. Mazkur qarorda nazarda tutilgan tadbirlarni moliyalashtirish manbalari etib quyidagilar belgilansin:

O'zbekiston Respublikasi Davlat budjeti mablag'lari;

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'lim vazirligi huzuridagi Ta'lim sohasidagi islohotlarga ko'maklashish jamg'armasi mablag'lari;

jismoniy va yuridik shaxslarning xayriya mablag'lari;

xalqaro moliya tashkilotlari, xorijiy davlatlar va boshqa donorlar kreditlari (qarzar), grantlari va texnik ko'maklashish mablag'lari;

qonun hujjatlarida taqiqlanmagan boshqa manbalar.

4. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi O'zbekiston Respublikasi Davlat budjeti xarajatlarining har yillik parametrlarini shakllantirishda ajratiladigan budget mablag'lari doirasida davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirish va ularning moddiy-texnika bazasini rivojlantirish uchun mablag'larni nazarda tutsin.

5. Quyidagilarga:

O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri o'rinbosari A.A. Abduhakimovga — mas'ul vazirliklar va idoralarning Konsepsiya hamda "Yo'l xaritasi"ni bajarish bo'yicha faoliyati va o'zaro hamkorligini samarali tashkil etish, "Yo'l xaritalari" bajarilishini monitoring qilish davomida aniqlangan kamchiliklarni o'z vaqtida bartaraf etish;

O'zbekiston Respublikasi maktabgacha va maktab ta'limi vaziri X.U. Umarovaga — Konsepsiya va "Yo'l xaritasi"da nazarda tutilgan tadbirlarni o'z vaqtida, sifatli va to'laqonli bajarish yuzasidan shaxsiy javobgarlik yuklansin.

6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi, O'zbekiston Milliy axborot agentligi hamda O'zbekiston Milliy teleradiokompaniyasi ommaviy axborot vositalarida mazkur qarorning maqsad va vazifalarini keng yoritish bo'yicha chiqishlar va tematik ko'rsatuvlar tashkil qilsin.

7. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda ikki oy muddatda qonun hujjatlariga ushbu qarordan kelib chiqadigan o'zgartirish va qo'shimchalar to'g'risida Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritсин.

8. Mazkur qarorning ijrosini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A.N. Aripov va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti maslahatchisi A.A. Abduvaxitov zimmasiga yuklansin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV

Toshkent sh.,
2019-yil 8-may,
PQ-4312-son

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son [qaroriga](#)
1-ILOVA

O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish

KONSEPSIYASI

1-bob. Umumiy qoidalar

O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi (keyingi o'rinlarda — Konsepsiya) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3955-son [qarorini](#) ijro etish maqsadida ishlab chiqilgan bo'lib, 2030-yilgacha maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi.

Konsepsiya O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'limni rivojlantirishning maqsadlari, vazifalari, ustuvor yo'nalishlari, o'rta va uzoq muddatli istiqboldagi bosqichlarini belgilaydi hamda maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturlar va kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqish uchun asos bo'ladi.

2-bob. Maktabgacha ta'lim tizimining joriy holati va uni rivojlantirishdagi mavjud muammolar

Bugungi kunda O'zbekistonda 7 104 ta maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyat yuritadi, ulardan 5 604 tasi (79 foiz) — davlat, 63 tasi — idoraviy va 1 437 tasi (21 foiz) — nodavlat tashkilotlardir.

2017-2018-yillarda 752 ta maktabgacha ta'lim tashkilotlari filiallari negizida yuridik shaxs maqomiga ega to'laqonli maktabgacha ta'lim tashkilotlari tashkil qilingan.

3 — 7 yoshdagi bolalarning umumiy sonidan (2,5 mln) 932 310 nafari (37,7 foiz), shundan shaharlarda 500 236 nafari (20,2 foiz) va qishloq joylarda 432 074 nafari (17,4 foiz) maktabgacha ta'lim bilan qamrab olingan.

Respublika aholisining umumiy soni 2019-yil 1-yanvar holatiga 32,7 mln kishini tashkil qildi. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining ma'lumotlariga ko'ra, aholining uzoq muddatli o'rtacha o'sish sur'atlari 1,7-1,8 foizni tashkil qiladi. Maktabgacha yoshdagi bolalar o'rtasida o'lim koeffitsiyentining boshqa barcha yosh guruhlariga nisbatan pastligini inobatga olganda, 3 — 7 yoshdagi bolalar sonining o'sish sur'atlari butun aholining o'sishiga qaraganda yuqoridir.

O'zbekistonda yashovchi 3 — 7 yoshdagi 2,5 milliondan ortiq bolalarning 67,8 foizi Samarqand (12,1 foiz), Farg'ona (10,8 foiz), Qashqadaryo (10,5 foiz), Andijon (9,3 foiz), Surxondaryo (8,5 foiz), Namangan (8,4 foiz) va Toshkent (8,2 foiz) viloyatlarida istiqomat qiladi.

Milliy statistika qo'mitasining ma'lumotlariga ko'ra, har yili O'zbekiston Respublikasida 700 mingdan ortiq bola tug'iladi, bu esa maktabgacha ta'lim tashkilotlariga tushadigan yukni oshiradi.

Chunonchi, maktabgacha ta'lim tashkilotlariga tushadigan umumiy ortiqcha yuk respublika bo'yicha 12 foizni tashkil qilsa, uning eng yuqori darajasi Qoraqalpog'iston Respublikasida (21 foiz), Jizzax (35 foiz) va Buxoro (21 foiz) viloyatlarida, eng past darajasi esa Surxondaryo (9 foiz) va Farg'ona (9 foiz) viloyatlarida, shuningdek Toshkent shahrida (6 foiz) kuzatilmoqda.

Umuman, mamlakat bo'yicha 3 — 7 yoshdagi har 100 nafar bolaga maktabgacha ta'lim tashkilotlarida 28,1 ta joy to'g'ri keladi.

So'nggi 20 yil ichida maktabgacha ta'lim tashkilotlari soni 45 foizdan ziyodga qisqargan. Bunday qisqarish ko'proq Andijon, Farg'ona, Surxondaryo va Toshkent viloyatlari kabi tug'ilish darajasi yuqori bo'lgan hududlarda kuzatildi. Bugungi kunda O'zbekistondagi barcha maktabgacha ta'lim tashkilotlarining 55 foizdan ortig'i Toshkent shahriga (14,8 foiz), Farg'ona (12,6 foiz), Toshkent (9,8 foiz), Namangan (9 foiz) va Samarqand (8,9 foiz) viloyatlariga to'g'ri keladi.

Maktabgacha ta'limni rivojlantirish sohasida davlat siyosatini muvaffaqiyatli yuritishga to'sqinlik qilayotgan bir qator tizimli muammolar va kamchiliklar saqlanib qolmoqda, ular qatorida quyidagilarni sanab o'tish mumkin:

maktabgacha yoshdagi bolalarning to'liq qamrab olinishini ta'minlash uchun maktabgacha ta'lim tashkilotlari sonining yetarli emasligi;

qishloq joylarda maktabgacha ta'limning past darajada rivojlanganligi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik holati lozim darajada emasligi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlarining malakali pedagog kadrlar bilan jamlanmaganligi;

maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruv kadrlarining tanqisligi va ular malakasining pastligi;

ota-onalarning bola shaxsining shakllanishida maktabgacha ta'limning ijobiy jihatlarini va foydasi haqida yetarlicha ma'lumotga ega emasligi;

zamonaviy o'quv-metodik materiallar va ko'rgazmali qurollarning yetishmasligi;

alohida ehtiyojli bolalar uchun mavjud maktabgacha ta'lim tashkilotlarining texnik jihozlanishi va uslubiy ta'minoti darajasining pastligi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tibbiy xizmat ko'rsatish sifati va tibbiyot xodimlarining malakasi zamon talablariga to'liq javob bermasligi.

3-bob. Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning maqsadlari va ustuvor yo'nalishlari

Ushbu Konsepsiyaning maqsadi bola hayoti va faoliyatining barcha sohalarini rivojlantirishni ta'minlovchi muhim manba bo'lgan sifatli maktabgacha ta'limdan foydalanish mexanizmlarini ishlab chiqishdan iborat.

Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari quyidagilardir:

maktabgacha ta'lim sohasidagi me'yoriy-huquqiy bazani yanada takomillashtirish;

maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan har tomonlama rivojlantirish uchun sharoitlar yaratish;

bolalarni sifatli maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish ko'lamini oshirish, undan teng foydalanishi imkoniyatlarini ta'minlash, mazkur sohada davlat-xususiy sherikchilikni rivojlantirish;

maktabgacha ta'lim tizimiga innovatsiyalarni, ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

maktabgacha ta'limni boshqarish tizimini takomillashtirish, maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini moliyalashtirishning shaffofligi va samaradorligini ta'minlash;

maktabgacha ta'lim tizimiga xodimlarni tayyorlash, qayta tayyorlash, malakasini oshirish, tanlab olish va rivojlantirishga mutlaqo yangi yondashuvlarni joriy etish;

maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni sog'lom va balanslashtirilgan oziq-ovqat, sifatli tibbiy parvarish bilan ta'minlash.

§1. Maktabgacha ta'lim sohasida me'yoriy-huquqiy bazani yanada takomillashtirish

Maktabgacha ta'limni rivojlantirish sohasidagi davlat siyosati ishlab chiqilayotgan me'yoriy-huquqiy bazada o'z aksini topadi.

Maktabgacha ta'lim sohasi ko'plab qonun hujjatlari bilan tartibga solinishiga qaramay, maktabgacha ta'lim xizmatlarini ko'rsatishning huquqiy asoslarini yanada takomillashtirish talab etiladi.

Shu munosabat bilan, Konsepsiyani amalga oshirish doirasida maktabgacha ta'lim sohasida me'yoriy-huquqiy bazani takomillashtirish bo'yicha quyidagi tadbirlar amalga oshiriladi:

1) ilg'or xorijiy tajribani hisobga olgan holda ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil qilishga qo'yiladigan amaldagi davlat talablarini qayta ko'rib chiqish hamda quyidagilarni nazarda tutuvchi Maktabgacha ta'limning davlat standartini ishlab chiqish:

maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarida shakllantirilishi lozim bo'lgan bilimlar, ko'nikmalar va mahoratlarga qo'yiladigan talablarni;

bolalarni parvarishlash, ularga qarash, sog'lig'ini saqlash va yaxshilash bo'yicha xizmatlar ko'rsatish tartibini;

2) maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarini moddiy resurslar, oziq-ovqat mahsulotlari, dori vositalari va tibbiyot buyumlari bilan ta'minlash normativlarini tasdiqlash;

3) maktabgacha ta'limning muqobil shakllari faoliyatini tartibga soluvchi me'yoriy-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va tasdiqlash;

4) maktabgacha ta'lim tashkilotlarining namunaviy ustavlarini ishlab chiqish va tasdiqlash;

5) kasalliklarning profilaktikasi va diagnostikasi tartibini takomillashtirish, shuningdek, idoralararo o'zaro hamkorlik mexanizmlari orqali bolalarni psixologik-tibbiy-pedagogik qo'llab-quvvatlashni ta'minlash;

6) maktabgacha ta'limni rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratishga qaratilgan xalqaro me'yorlar va standartlarni implementatsiya qilish;

7) maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion pedagogik faoliyatni va uni moliyaviy qo'llab-quvvatlashni tartibga soluvchi me'yoriy-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va tasdiqlash.

§2. Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan har tomonlama rivojlantirish uchun sharoitlar yaratish

Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan har tomonlama rivojlantirish uchun sharoitlarni yaratish maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil qilishning mavjud tartibini qayta ko'rib chiqishni hamda maktabgacha ta'lim xizmatlarini ko'rsatishning zamonaviy usullarini joriy etishni talab qiladi.

Ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish bolalarning rivojlanganligi darajasini va ularning umumiy boshlang'ich ta'limga tayyorligini, shuningdek, ularning ijtimoiy, shaxsiy, hissiy, nutqiy, jismoniy va ijodiy rivojlanishini baholash asosida amalga oshirilishi lozim.

Bunda bolalarda Vatanga muhabbat hissini, oilaga, o'z xalqining milliy, tarixiy, madaniy qadriyatlariga hurmat, atrof-muhitga nisbatan ehtiyotkorona munosabatni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilishi lozim.

Ushbu vazifalarni amalga oshirish maqsadida quyidagilar nazarda tutiladi:

1) maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini, shuningdek, bolaning rivojlanishi va uning umumiy boshlang'ich ta'limga tayyorligini kompleks baholashning yangi mexanizmlarini ishlab chiqish va joriy etish;

2) maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun o'quv-metodik, didaktik materiallar va badiiy adabiyotlarni tanlab olishni va ekspertizasini ishlab chiqilgan tartibga muvofiq o'tkazish;

3) maktabgacha ta'limning muqobil shakllari uchun yangi o'quv-metodik materiallarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish;

4) "Ilk qadam" davlat o'quv dasturini keng joriy etish;

5) tarbiyalanuvchilarning yakka tartibdagi ish daftarlari, kartochkalar, tarqatma va sanoq materiallari mazmuni va dizaynini o'rnatilgan talablarga muvofiq ishlab chiqish;

6) rivojlanishida jismoniy yoki ruhiy buzilishlari bo'lgan bolalar ta'limining kompleks texnologiyalarini ishlab chiqish, inklyuziv ta'lim, eng yangi reabilitatsiya va abilitatsiya usullarini keng joriy etish, ularning izchil ijtimoiylashuvi va umumiy maktabgacha ta'lim umumiy tizimi integratsiyalashuviga ko'maklashadigan moslashtirilgan dasturlar va yakka tartibdagi ta'lim yo'nalishlarini ishlab chiqish;

7) maktabgacha ta'limda fanlarni rivojlantiruvchi muhitning innovatsion texnologiyalari va modullarini ishlab chiqish, maktabgacha va umumiy boshlang'ich ta'lim izchilligining mazmun va protsessual komponentlarini optimallashtirish;

8) mashg'ulotlar davomiyligining eng maqbul vaqtini va ularning ketma-ketligini aniqlash maqsadida o'quv rejalari va ta'lim dasturlarini optimallashtirish;

9) bolalarni sog'lom turmush tarzini yuritishga o'rgatish, gimnastika va faol o'yinlar bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish orqali tarbiyalanuvchilarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sportga qiziqish uyg'otishni shakllantirish, jismonan sog'lom o'sib kelayotgan yosh avlodni tarbiyalash;

10) maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy-estetik va musiqiy tarbiya hamda ta'lim darajasini oshirish, erta yoshdan boshlab STEAM o'qitish asoslarini joriy etish;

11) bolaning kelgusida o'zini o'zi muvaffaqiyatni namoyon qilishi uchun asos sifatida ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni rivojlantirish;

12) maktabgacha ta'lim tashkilotlariga qatnamaydigan bolalar uchun ta'lim xizmatlari turlari: pullik ta'lim xizmatlari, qisqa muddatli guruhlar va boshqalarni kengaytirish.

§3. Bolalarni sifatli maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish ko'lamini oshirish, undan teng foydalanishi imkoniyatlarini ta'minlash, sohada davlat-xususiy sherikchilikni rivojlantirish

Bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish ko'lamini oshirish bo'yicha vazifalarni hal etish birinchi navbatda maktabgacha ta'lim tashkilotlari quvvatlarini oshirishni taqozo etadi.

Maktabgacha ta'lim tizimini moliyalashtirishning hozirgi hajmi, tug'ilishning o'sishi dinamikasi saqlanib qolayotgan bir paytda, maktabgacha yoshdagi bolalarning qamrovini mavjud darajada saqlab turishni ta'minlab beradi, ammo uning o'sishiga yordam bermaydi.

O'zbekiston Respublikasi Davlat budjeti mablag'larining cheklanganligini e'tiborga olib, nodavlat sektor maktabgacha ta'lim tashkilotlari soni o'sishining harakatlantiruvchi kuchlaridan biri bo'lishi, davlat-xususiy sherikchiligi esa xususiy tadbirkorlik subyektlarini maktabgacha ta'lim tizimiga jalb etishning asosiy mexanizmiga aylanishi lozim.

Maktabgacha ta'limning hammabopligini, shu jumladan respublikaning olis tumanlarida hamda maktabgacha ta'limning standart shakllarini kengaytirish qiyin bo'lgan joylarda ta'minlash yangi muqobil shakllarni joriy etish hisobiga ham amalga oshirilishi lozim.

Bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olishni ta'minlash bo'yicha maqsadli ko'rsatkichlarga erishish uchun quyidagi tadbirlar amalga oshirilishini nazarda tutadi:

1) O'zbekiston Respublikasining rivojlantirish davlat dasturlari doirasida va boshqa manbalardan ajratiladigan mablag'lar hisobidan yangi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini qurish va mavjudlarini rekonstruksiya qilish;

2) maktabgacha ta'lim sohasida qulay investitsiya muhitini yaratish, xususiy sektorni maktabgacha ta'lim tashkilotlarining quvvatlarini oshirishga yanada rag'batlantirish va manfaatdorligini oshirish;

3) maktabgacha ta'lim sohasida davlat-xususiy sherikchiligini, jumladan uning quyidagi shakllarini yanada rivojlantirish:

mavjud davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini rekonstruksiya qilish va jihozlash sharti bilan xususiy sherikka nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil qilish uchun yer uchastkalarini yoki mavjud davlat ta'lim tashkilotlari binolarini bepul asosida berish;

ko'p kvartirali turar joy binolari quruvchilari uchun davlat buyurtmasini joylashtirish;
davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini xususiy sherikka ishonchli boshqaruvga berish;
konsessiya asosida qurish, rekonstruksiya qilish va jihozlash uchun yer uchastkasi yoki bino ajratish;

homiylilik va boshqalar;

4) fuqarolar va tadbirkorlik subyektlarini nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil qilishda uslubiy qo'llab-quvvatlash;

5) bo'sh turgan davlat mulki obyektlari va sobiq maktabgacha ta'lim muassasalarining ishlamayotgan binolari negizida maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatini tashkil qilish maqsadida ularni xatlovdan o'tkazish;

6) hamma joyda bolalarni umumiy boshlang'ich ta'limga bepul majburiy bir yillik tayyorlashning yagona tizimini joriy etish;

7) maktabgacha ta'limning moslashuvchan ish jadvali hamda rivojlantiruvchi, tuzatuvchi xizmatlar va tadbirlarning keng ko'lamini o'z ichiga olgan quyidagi muqobil shakllarini joriy etish va rivojlantirish:

har xil yoshdagi bolalar uchun qisqa muddatli maktabgacha ta'lim guruhleri — "Pley-guruhlar";

maktabgacha yoshdagi bolalarga uyiga borib maktabgacha ta'lim xizmatlarini ko'rsatish dasturi — "Nome visits";

maktabgacha ta'lim tashkilotlari korporativ guruhleri va boshqalar;

8) yengil qurilish konstruksiyalari va zamonaviy energiya samarador materiallar va texnologiyalardan foydalangan holda, shinamlik va ekologik xavfsizlik talablariga muvofiq quriladigan maktabgacha ta'lim tashkilotlarining yangi binolar loyihalarini ishlab chiqish (shu jumladan rivojlanishida jismoniy va ruhiy buzilishlari bo'lgan bolalar uchun to'siqsiz muhit elementlarini hisobga olgan holda);

9) maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarmog'ini kengaytirish va samarali tashkil qilish zaruratini hisobga olgan holda, qurilayotgan turarjoy komplekslari va boshqa obyektlarni kerakli ijtimoiy infratuzilma bilan ta'minlash;

10) respublikaning barcha maktabgacha ta'lim tashkilotlarini ichimlik suvi, isitish tarmog'i, elektr energiyasi va tabiiy gaz bilan, shu jumladan zamonaviy energiya tejoyvchi texnologiyalarni joriy etish yo'li bilan bosqichma-bosqich ta'minlash;

11) ta'lim xizmatlarini ko'rsatishning variativligi hisobiga rivojlanishida jismoniy yoki ruhiy buzilishlari bo'lgan bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish ko'lamini oshirish;

12) maktabgacha ta'limning bola shaxsini shakllantirishdagi roli va muhimligi haqida tushuntirish tadbirlarini olib borish, ushbu faoliyatga nodavlat notijorat tashkilotlari, ommaviy axborot vositalari, jamoatchilik va ota-onalarni faol jalb qilish.

§4. Maktabgacha ta'lim tizimiga ilg'or pedagogika va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish

Maktabgacha ta'limni yanada rivojlantirishning eng muhim yo'nalishlaridan biri ta'lim-tarbiya jarayoniga zamonaviy pedagogika va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etishdir.

So'nggi vaqtlarda ushbu yo'nalishda Maktabgacha ta'limni boshqarishning axborot tizimini (EMIS), shuningdek, bolalarni davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlariga Davlat xizmatlari markazlari yoki O'zbekiston Respublikasi Interaktiv davlat xizmatlarining yagona portali orqali qabul qilish bo'yicha davlat xizmatlari ko'rsatish tizimlarini joriy etish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirildi.

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi (keyingi o'rinlarda — Vazirlik) tomonidan ta'lim-tarbiya jarayoniga zamonaviy ilg'or o'qitish shakllari, yangi pedagogik va axborot texnologiyalarini joriy qilish orqali tarbiyalanuvchilarning har tomonlama rivojlanishi ta'minlanmoqda.

Shu bilan birga, maktabgacha ta'limning hozirgi holati telekommunikatsiya infratuzilmasini yanada rivojlantirishni, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining keng polosali Internet tarmog'iga ulanishini ta'minlashni, ma'naviy yetuk yosh avlodni tarbiyalashning samarali tashkiliy va pedagogik shakllarini va usullarini ishlab chiqishni taqozo etadi.

Maktabgacha ta'lim sohasida innovatsion jarayonlarni rivojlantirish va joriy etish maqsadida quyidagi tadbirlarning amalga oshirilishi nazarda tutilmoqda:

1) Vazirlik axborot xavfsizligining munosib darajasini ta'minlash, yagona axborot maydonini yaratish;

2) maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirish sohasida ilg'or xalqaro tajribani o'rganish, umumlashtirish va joriy etish maqsadida xorijiy mamlakatlarga o'quv safarlarini tashkil qilish;

3) maktabgacha ta'lim sohasida dasturiy vositalar, axborot ma'lumotlar bazalari, multimedia mahsulotlarini ishlab chiqish va ularni maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatida qo'llash;

4) Maktabgacha ta'limni boshqarishning axborot tizimini (EMIS) yanada takomillashtirish va rivojlantirish, ma'lumotlarni kiritish va tezkor almashish uchun mobil ilovalarni yaratish;

5) o'quv va o'quv-metodik adabiyotlarning yangi avlodini tayyorlash va nashr etishni tashkil qilish, raqamli ta'lim resurslari, uydan turib masofali ta'lim berish va ota-onalar bilimini oshirish texnologiyalarini joriy etish;

6) maktabgacha yoshdagi bolalarni erta rivojlantirish sohasida ilmiy tadqiqotlar olib borish, ilg'or ilmiy ishlanmalar va texnologiyalarni maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatiga integratsiya qilish;

7) innovatsiya loyihalarini amalga oshirish maqsadida xo'jalik yurituvchi subyektlar, startap-loyihalar tashabbuskorlari, olimlar, moliyaviy institutlar va boshqa manfaatdor shaxslar o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni kengaytirish uchun zarur tashkiliy-texnik va moliyaviy-iqtisodiy shart-sharoitlarni yaratish;

8) maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarining innovatsion axborot-kommunikatsiya va pedagogika texnologiyalari sohasidagi bilimlari va malakasini oshirish, innovatsion ta'lim muhitini tashkil qilish;

9) birinchi bosqichda har bir tuman tayanch maktabgacha ta'lim tashkilotini, keyinchalik esa respublikaning har bir maktabgacha ta'lim tashkilotini Internet tarmog'iga chiqadigan personal kompyuterlar bilan ta'minlash.

§5. Maktabgacha ta'limni boshqarish tizimini takomillashtirish, maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini moliyalashtirishning shaffofligi va samaradorligini ta'minlash

So'nggi yillarda maktabgacha ta'limni boshqarish tizimida institutsional islohotlar amalga oshirildi:

Vazirlik va uning joylardagi hududiy bo'linmalari tashkil etildi;

zamonaviy boshqaruv shakllarini joriy etish maqsadida davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida Kuzatuv kengashlari tashkil etildi;

Maktabgacha ta'limni rivojlantirish jamg'armasi tashkil etildi, uning asosiy vazifalari maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik holatini yaxshilash, maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarini ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tadbirlarini hamda Vazirlik faoliyatini takomillashtirishga qaratilgan boshqa tadbirlarni moliyalashtirishdan iborat;

Toshkent shahrining uchta tumanida hamda Sirdaryo viloyatining Sirdaryo tumanida sinov rejimida jon boshiga normativ moliyalashtirish joriy etilmoqda;

davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini rag'batlantirish maqsadida ularga qo'shimcha pullik xizmatlar ko'rsatish huquqi berilgan.

Shu bilan birga, maktabgacha ta'limni boshqarish va moliyalashtirish tizimini yanada takomillashtirish qo'shimcha chora-tadbirlarni amalga oshirishni taqozo etadi, ular qatorida:

1) maktabgacha ta'lim tizimida davlat talablarining monitoringi va ularga rioya etilishining samarali mexanizmlarini yaratish;

2) Vazirlik va uning hududiy bo'linmalari faoliyatining shaffofligi va ochiqqligini ta'minlash, jismoniy va yuridik shaxslarga axborot berishning zamonaviy shakllarini joriy etish, jamiyat va biznes bilan o'zaro hamkorlikda ortiqcha ma'muriy ovoragarchiliklarga barham berish;

3) Vazirlikning boshqaruv jarayoniga ishni rejalashtirish va tashkil qilishning zamonaviy innovatsion usullarini, sifat menejmenti tizimlarini, aniq natijalarga erishishga qaratilgan maqsadli indikatorlarni, xodimlarni tanlab olish, motivatsiya qilish, rivojlantirish va baholash usullarini joriy etish;

4) jismoniy va yuridik shaxslar murojaatlari bilan ishlash tizimini yanada takomillashtirish, aholi bilan ochiq muloqotni, jumladan, axborot texnologiyalaridan foydalangan holda yo'lga qo'yishning yangi samarali mexanizmlari va usullarini joriy etish;

5) maktabgacha ta'lim tashkilotlarining turlari, shakllari va ixtisoslashtirilganligini hisobga olgan holda, butun respublika bo'yicha maktabgacha ta'limni jon boshiga normativ moliyalashtirishni izchil joriy etish;

6) maktabgacha ta'lim sohasida budjetdan moliyalashtirishni boshqarishdagi yangi yondashuv sifatida, maktabgacha ta'lim tashkilotlari xizmatlariga davlat buyurtmasini joriy etish;

7) davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ishlashdan maqsadlarini hamda tovarlar va xizmatlarni tabiiy ko'rinishda iste'mol qilishning oqilona me'yorlarini hisobga olgan holda ularni moliyalashtirishning yangi normativlarini ishlab chiqish hisobiga maktabgacha ta'lim xizmatlaridan keng aholi qatlamlari foydalanishini ta'minlash;

8) moliyaviy nazorat, maktabgacha ta'lim tashkilotlari tomonidan budjet qonunchiligi buzilishining oldini olish va profilaktikasini amalga oshirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish;

9) maktabgacha ta'lim tizimiga xorijiy investitsiyalar va grantlarni jalb qilish, ular ishtirokidagi amaldagi loyihalarni qo'llab-quvvatlash.

§6. Maktabgacha ta'lim tizimiga xodimlarni tayyorlash, qayta tayyorlash, malakasini oshirish, tanlab olish va rivojlantirishga mutlaqo yangi yondashuvlarni joriy etish

Sifatli maktabgacha ta'limni berish asoslaridan biri boshqaruv va pedagog kadrlarni tayyorlash darajasi va ularning professionalizmi hisoblanadi.

O'tgan davr mobaynida ushbu yo'nalishda keng ko'lamli ishlar bajarildi. Chunonchi, "Maktabgacha ta'lim" bakalavriat ta'limi yo'nalishi bo'yicha oliy ta'lim muassasalariga qabul qilish kvotalari oshirildi, mazkur yo'nalishda o'qish muddati uch yilgacha qisqartirildi.

Respublika maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish o'quv-metodik markazi negizida Maktabgacha ta'lim tashkilot direktorlari va mutaxassislarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti tashkil etildi va unga maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarida zamonaviy menejment va pedagogik texnologiyalar bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirish vazifasi yuklatildi.

Shu bilan birga, maktabgacha ta'lim sohasida kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirishning amaldagi tizimini tahlil qilish quyidagi tadbirlarni amalga oshirish zarurligidan dalolat beradi:

1) xalqaro talablarga javob beradigan yagona ko'p darajali uzluksiz ta'lim tizimini yaratish;

2) ta'lim va amaliyotni integratsiyalashtirgan holda xalqaro ta'lim standartlari, o'quv-metodik reja va dasturlar, interaktiv va muammoli-vaziyatli o'qitish usullari va treninglari, ilg'or axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish;

3) maktabgacha ta'lim tizimi xodimlariga qo'yiladigan malaka talablarini yanada takomillashtirish, ularning faoliyati samaradorligini baholash mezonlarini hamda pedagog xodimlarning kasbiy standartini ishlab chiqish va tasdiqlash;

4) ta'lim jarayoniga xorijiy mutaxassislarni jalb qilish yo'li bilan maktabgacha ta'lim sohasida kadrlar malakasini oshirish tizimini takomillashtirish, shuningdek, maktabgacha ta'lim sohasida kadrlar malakasini oshirish tizimini tashkil qilish uchun, shu jumladan mamlakat hududlarida, ta'lim muassasalari sonini oshirish;

5) maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarining xorijdagi yetakchi universitetlarda, ilmiy markazlarda va boshqa ta'lim tashkilotlarida stajirovka o'tashini tashkil qilish;

6) Vazirlikning pedagogika kollejlari faoliyatini tashkil qilish, ularni malakali professor-o'qituvchilar tarkibi bilan ta'minlash choralari ko'rish;

7) xorijiy mamlakatlarning yetakchi oliy ta'lim muassasalari bilan uzoq muddatli munosabatlarni yanada rivojlantirish, maktabgacha ta'lim sohasida yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash uchun O'zbekiston Respublikasida ularning filiallarini ochish;

8) tajriba almashish, ta'lim-tarbiya jarayoni sifatini oshirish bo'yicha sa'y-harakatlarni birlashtirish maqsadida pedagog kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish bilan shug'ullanuvchi ta'lim va ilmiy-tadqiqot, shu jumladan xorijiy mamlakatlarning muassasalari bilan samarali idoralararo hamkorlikni chuqurlashtirish;

9) o'zlariga yuklatilgan xizmat vazifalarini eng yuqori professional darajada bajara oladigan, yuqori intellektual qobiliyat va axloqiy xislatlarga, chuqur kasbiy bilimlarga ega eng malakali xodimlarni saralab olishda raqobat muhitini ta'minlaydigan kadrlarni shaffof tanlov asosida tanlashning yangi mexanizmlarini joriy etish;

10) maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarini moddiy rag'batlantirish va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash dasturlarini ishlab chiqish;

11) maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlariga zaruriy kasbiy kompetensiyalar ro'yxatini o'z ichiga olgan talablarni belgilash, sertifikatlash tizimini joriy etish;

12) strategik boshqaruv, moliyaviy va NR-menejment asoslarini majburiy joriy etgan holda, maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruv kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish.

§7. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni sog'lom va balanslashtirilgan oziq-ovqat, sifatli tibbiy parvarish bilan ta'minlash

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining asosiy vazifalaridan biri bolalarning sog'lom ovqatlanishini, ular sog'lig'ini mustahkamlash, kasalliklarning oldini olish xizmatlari bilan ta'minlash, shuningdek, tarbiyalanuvchilarning sog'lom turmush tarzini shakllantirish uchun sharoitlar yaratishdan iborat.

Sog'lom, xavfsiz va sifatli ovqatlanishni ta'minlash bo'yicha vazifalarni hal qilish uchun davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bunday xizmatlarni ko'rsatish qisman autsorsing shartlari asosida tadbirkorlik subyektlariga berilgan.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini oshirish, maktabgacha ta'lim tizimidagi tibbiyot xodimlarining malakasini tizimli oshirish bo'yicha chora-tadbirlar faol qo'llanilmoqda.

Shu bilan birga, sog'lom avlodni tarbiyalash vazifalarini samarali hal qilish maqsadida quyidagi chora-tadbirlarning amalga oshirilishi nazarda tutilmoqda:

1) maktabgacha ta'lim tashkilotlarini sifatli oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta'minlash va yetkazib beruvchilarning narx siyosatiga amal qilishini nazorat qilishning shaffof markazlashtirilgan tizimini yaratish;

2) tayyor taomlarni tayyorlash va maktabgacha ta'lim tashkilotlariga yetkazib berish uchun ixtisoslashgan umumiy ovqatlanish korxonalarini, jumladan autsorsing asosida jalb qilish;

3) maktabgacha ta'lim tizimida sog'liqni saqlash xizmatlarining sifatini oshirish, birlamchi tibbiy-sanitariya yordami xizmatlari bilan maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasidagi o'zaro hamkorlik mexanizmlarini takomillashtirish;

4) bolalarning maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi ta'minoti uchun munosib, jumladan, to'laqonli, to'g'ri, balanslashtirilgan, sog'lom ovqatlanish, asoslangan tibbiy ko'rsatmalarda belgilangan hajm va tezlikdagi, ko'ngilochar mashg'ulotlar va bilim olish elementlari mavjud faol o'yinlar va mashqlardan iborat sharoitlarni yaratish;

5) rivojlanishida jismoniy yoki psixik buzilishlari bo'lgan bolalarga barvaqt kompleks yordam berish tizimini takomillashtirish;

6) rivojlanishida jismoniy yoki psixik buzilishlari bo'lgan bolalarda asosiy kompetensiyalarni zaruriy sifat darajasida shakllantirishga erishish, ularning ijtimoiy moslashuvi va jamiyatga integratsiyalashuvini ta'minlash.

4-bob. Konsepsiyani amalga oshirishdan kutilayotgan natijalar

Konsepsiyani amalga oshirishdan quyidagi natijalar kutilmoqda:

barcha bolalarga sifatli maktabgacha ta'lim olish uchun bir xil imkoniyatlarni ta'minlovchi maktabgacha ta'limning samarali innovatsion tizimining shakllanishi;

maktabgacha ta'limni insonning butun hayoti davomidagi uzluksiz ta'limning birinchi bosqichi sifatida belgilash, bolani shaxs sifatida jismoniy, intellektual va axloqiy jihatdan barkamol qilib tarbiyalashda uning roli oshirilishi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlarining namuna va turlari xilma-xilligi asosida maktabgacha ta'lim tizimida institutsional o'zgarishlar amalga oshirilishi, mazkur sohada sog'lom raqobat muhitining yaratilishi;

zamonaviy energiya va resurs tejovchi texnologiyalarni joriy etish asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining bino va inshootlarini qurish, rekonstruksiya qilish va kapital ta'mirlashning kengaytirilishi, ularning o'quv-metodik, didaktik materiallar, rivojlantiruvchi o'yinlar va o'yinchoqlar, badiiy adabiyotlar, mebel, kompyuter texnikasi, o'quv uskunalari bilan jihozlanishi;

maktabgacha ta'lim sohasiga xususiy sektorning jalb qilinishi, uning ijtimoiy javobgarligi oshirilishi, moliyalashtirish manbalarining kengaytirilishi va maktabgacha ta'lim xizmatlari turlarining ko'payishi;

maktabgacha ta'lim tizimini moliyalashtirishning ko'paytirilishi, maktabgacha ta'lim xizmatlarini ko'rsatishda budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligining oshirilishi, pedagog xodimlar mehnatiga munosib haq to'lashning ta'minlanishi;

maktabgacha ta'lim sifatini boshqarishning ijtimoiy-davlat tizimi joriy etilishi;

olti yoshli bolalarning majburiy bir yillik bepul umumiy boshlang'ich ta'limga tayyorlash bilan to'liq qamrab olinishining ta'minlanishi;

3 — 7 yoshgacha bolalarning 80,8 foizini maktabgacha ta'lim bilan qamrab olinishining ta'minlanishi;

maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagog xodimlar soni 247,7 mingtagacha yetkazilishi.

5-bob. Konsepsiyaning amalga oshirilishini monitoring qilish

1. Konsepsiyaning amalga oshirilishini tizimli monitoring qilish, umumiy muvofiqlashtirish, respublikada maktabgacha ta'limning rivojlanishiga to'sqinlik qiluvchi muammoli masalalarni tezkor ko'rib chiqish va hal qilish Vazirlik tomonidan amalga oshiriladi.

2. Konsepsiyani amalga oshirish monitoringi [ilovaga](#) muvofiq Konsepsiyada ko'zda tutilgan tadbirlarni o'z vaqtida, sifatli va to'laqonli bajarish bo'yicha vakolatli organlar faoliyatini baholash indikatorlari asosida amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish [konsepsiyasiga](#)
ILOVA

Konsepsiyada nazarda tutilgan tadbirlarni o'z vaqtida, sifatli va to'laqonli ijro etish bo'yicha vakolatli organlarning faoliyatini baholash

INDIKATORLARI

T/r	Ko'rsatkich	Axborot manbalari	Kesimi
Maktabgacha ta'lim bilan qamrab olingan 3 — 7 yoshdagi bolalar			
1.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari (keyingi o'rinlarda — MTT) soni	MMTV va Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
2.	Ularning umumiy sonida nodavlat MTT ulushi	MMTV va Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
3.	Amaldagi oilaviy MTTlar soni	MMTV va Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
4.	MTTga qatnaydigan bolalar soni	MMTV va Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
5.	Tarbiyalanuvchilar umumiy sonida nodavlat MTTga qatnaydigan bolalar ulushi	MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
6.	Oilaviy nodavlat MTTga qatnaydigan bolalar soni	MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
7.	Tarbiyalanuvchilar umumiy sonida oilaviy nodavlat MTTga qatnaydigan bolalar ulushi	MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
8.	MTTdagi joylar soni	3-4 yosh va 5-6 yoshli bolalar uchun joylar bo'yicha alohida hisobga olinadigan MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
9.	Ularning umumiy sonida nodavlat MTTdagi joylarning ulushi	3-4 yosh va 5-6 yoshli bolalar uchun joylarni alohida hisobga olgan holda MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
10.	3-4 yosh va 5-6 yoshdagi bolalarning maktabgacha ta'lim xizmatlari bilan qamrab olinishi (MTTga qatnovchi bolalar sonining shu yoshdagi bolalarning doimiy aholi tarkibidagi umumiy soniga foizli nisbati)	MMTV va Milliy statistika qo'mitasi (demografik statistika)	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
Kadrlar salohiyati ko'rsatkichlari			
11.	MTT pedagog xodimlari soni	MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
12.	Oliy ma'lumotli pedagog xodimlar ulushi	OTFIV va MMTV ma'lumotlari	MTT, tumanlar va shaharlar bo'yicha
13.	So'nggi 5 yil ichida malakasini oshirgan MTT pedagog xodimlari ulushi	MMTV ma'lumotlari	MTT, tumanlar va shaharlar bo'yicha
14.	Davlat MTT pedagog xodimlari o'rtacha ish haqining mamlakat bo'yicha o'rtacha ish haqiga nisbati	Bandlik vazirligi va MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar bo'yicha

15.	5-6 yoshdagi tarbiyalanuvchilar guruhlari bilan ishlaydigan bitta pedagogga to'g'ri keladigan 5-6 yoshdagi tarbiyalanuvchilar soni	MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
16.	MTTdagi bo'sh ish o'rinlari soni	MTT ma'lumotlari	Tumanlar va shaharlar bo'yicha
Bolalarning rivojlanishi va ularning umumiy boshlang'ich ta'limga tayyorligi darajasi ko'rsatkichlari			
17.	MTTni bitirgan hamda O'zbekiston Respublikasi erta va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga Davlat talablarida hamda "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturida nazarda tutilgan maktabga tayyorlikning eng past darajasidan ham past rivojlanish ko'rsatkichlariga ega 6-7 yoshdagi bolalarning ulushi	Har bir o'quv yili yakunlari bo'yicha MTT tarbiyalanuvchilari haqida ma'lumotlar natijalarini to'plash	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
18.	Birinchi yillik attestatsiya yakunlariga ko'ra qoniqarsiz baho olgan umumiy boshlang'ich ta'lim muassasalari o'quvchilarining ulushi	MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
Bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish ko'rsatkichlari			
19.	Maktabga chiqqanda rivojlanishidagi oqsoqliklar yoki surunkali kasalliklar birinchi marta aniqlangan bolalar soni	SSV va MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
20.	Tibbiy ko'rsatmalarga ko'ra tibbiy xizmat ko'rsatilayotgan va parvarishlanayotgan maxsus ehtiyojli MTT tarbiyalanuvchilari ulushi	Ijtimoiy himoya milliy agentligi va Tibbiy-ijtimoiy xizmatlarni rivojlantirish agentligi ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
21.	O'quv yili davomida kamida bir marta pediatriyning profilaktik ko'rigidan o'tgan MTT tarbiyalanuvchilari soni	SSV va MMTV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
22.	MTTda bo'lgan paytda bolalarning yuqumli kasalliklarni yuqtirishi hollari soni	SSV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha
23.	MTTda bo'lgan paytda bolalarning ovqatdan zaharlanishi va jarohat olishi hollari soni	SSV ma'lumotlari	Viloyatlar, tumanlar va shaharlar bo'yicha

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son qaroriga
2-ILOVA

**O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish
konsepsiyasini 2019-yilda amalga oshirish bo'yicha**

"YO'L XARITASI"

T/r	Tadbirning nomi	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddati	Mas'ul ijrochilar
-----	-----------------	---------------------------	------------------	-------------------

1.	Maktabgacha ta'lim muassasalari holatini va moddiy-texnik jihozlanishini yaxshilash.	1. 2019-yilda maktabgacha ta'lim muassasalari obyektlarini qurish, rekonstruksiya qilish, kapital ta'mirlash va jihozlash bo'yicha manzilli dasturni amalga oshirish choralari ko'rish. 2. Amaldagi maktabgacha ta'lim muassasalari obyektlari holatini o'rganish va ularni O'zbekiston Respublikasining 2020-yilga mo'ljallagan Investitsiya dasturiga kiritish bo'yicha takliflar tayyorlash.	2019-yil davomida 2019-yil 1-oktabrgacha	MTV (A. Shin), Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi (S. Umurzakov), Iqtisodiyot va sanoat vazirligi (B. Xodjayev), Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari
2.	Bo'sh turgan davlat mulki obyektlari va sobiq maktabgacha ta'lim muassasalarining ishlamayotgan binolarini, ular negizida maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatini tashkil qilish maqsadida xatlovdan o'tkazish.	1. Bo'sh turgan davlat mulki obyektlari va sobiq maktabgacha ta'lim muassasalarining ishlamayotgan binolarini xatlovdan o'tkazish uchun ishchi guruhlarini tashkil qilish, ularning holatini va ularni rekonstruksiya qilish va jihozlash uchun zarur mablag'lar hajmini aniqlash. 2. Bo'sh turgan davlat mulki obyektlari va sobiq maktabgacha ta'lim muassasalarining ishlamayotgan binolarining ma'lumotlar bazasini ishlab chiqish.	2019-yil 1-iyungacha 2019-yil 1-sentabrgacha	MTV (A. Shin), Davlat aktivlarini boshqarish agentligi (A. Haydarov), Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari
3.	Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatini tashkil qilish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish.	1. Oilaviy nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalarini ochishdan manfaatdor shaxslarga huquqiy va uslubiy yordam ko'rsatish. 2. Xususiy tadbirkorlik subyektlarini ularga zarur ruxsat beruvchi hujjatlarni olishga	2019-yil davomida	MTV (A. Shin), DXSH ni rivojlantirish agentligi (G'. Xoljigitov), SSP (A. Ikramov), Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari

		ko‘maklashish hamda uslubiy va amaliy yordam berish yo‘li bilan maktabgacha ta’lim tizimiga keng jalb qilish. 3. Nodavlat maktabgacha ta’lim muassasalari faoliyatini tashkil qilish uchun to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish.		
4.	Avval faoliyat yuritgan maktabgacha ta’lim muassasalari binolarini O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi yurituviga berish choralarini ko‘rish.	1. Davlat organlari va idoralari tomonidan boshqa maqsadlarda foydalanilayotgan, avval faoliyat yuritgan maktabgacha ta’lim muassasalari binolarini, shuningdek, ilgari davlat maktabgacha ta’lim muassasalarini tashkil etish uchun ajratilgan bo‘sh yer uchastkalarini xatlovdan o‘tkazish. 2. Avval faoliyat yuritgan maktabgacha ta’lim muassasalari binolarini, shuningdek, bo‘sh yer uchastkalarini O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi yurituviga berish bo‘yicha takliflar tayyorlash va O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga kiritish.	2019-yil 1-iyulgacha 2019-yil 1-avgustgacha	MTV (A. Shin), Davlat aktivlarini boshqarish agentligi (A. Haydarov), manfaatdor vazirliklar va idoralar Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari
5.	Maktabgacha ta’lim sohasida davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish bo‘yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish.	1. Davlat-xususiy sheriklik shartlari asosida faoliyat yuritayotgan maktabgacha ta’lim muassasalari faoliyati samaradorligi monitoringini o‘tkazish. 2. Monitoring natijalarini umumlashtirish hamda ular asosida davlat-	2019-yil 1-oktabrgacha 2019-yil 1-noyabrgacha 2019-yil davomida	MTV (A. Shin), DXSH ni rivojlantirish agentligi (G‘. Xoljigitov), SSP (A. Ikramov), Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari

		xususiy sheriklik doirasidagi loyihalarni yanada samarali amalga oshirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish. 3. Maktabgacha ta'lim sohasiga davlat-xususiy sheriklikning yangi modellarini amaliyotda joriy etish.		
6.	Jamoatchilikni maktabgacha ta'lim muassasalarini boshqarish faoliyatiga yanada keng jalb qilish.	1. Jamoatchilikning maktabgacha ta'lim muassasalarining ta'lim va boshqa faoliyatida ishtirok etishi uchun sharoitlar yaratish. 2. Pedagoglar, ota-onalar va bolalar o'rtasida o'zaro ishonch munosabatlarini shakllantirish choralarini ko'rish. 3. Maktabgacha ta'lim muassasalarining kuzatuv kengashlari to'g'risidagi axborotni maktabgacha ta'limni boshqarish axborot tizimiga kiritish. 4. Ota-onalar, kuzatuv kengashlari va maktabgacha ta'lim muassasalari o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni yo'lga qo'yish uchun mobil ilovalar (chat botlar)ni tashkil etish.	2019-yil davomida 2019-yil davomida 2019-yil 1-iyungacha 2019-yil 1-dekabrgacha	MTV (A. Shin), Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi (Sh. Sodiqov)
7.	"Ilk qadam" Davlat ta'lim dasturini keng joriy etish.	1. Maktabgacha ta'lim muassasalarining ta'lim-tarbiya jarayoniga xalqaro mutaxassislarni jalb qilgan holda "Ilk qadam" Davlat ta'lim dasturini joriy etish bo'yicha treninglar o'tkazish yo'li bilan milliy mutaxassis-murabbiylarni tayyorlash. 2. Respublikaning barcha viloyatlarida milliy mutaxassis-	2019-yil 20-maygacha 2019-yil 1-iyulgacha	MTV (A. Shin), Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari

		murabbiylar tomonidan “Ilk qadam” Davlat ta’lim dasturini joriy etish bo’yicha kaskad treninglarni o’tkazish.		
8.	Bolalarni badiiy- estetik va musiqiy tarbiya asoslariga o’rgatish.	1. Maktabgacha ta’lim muassasalarining musiqa xodimlari malakasini oshirish. 2. Maktabgacha yoshdagi bolalarni davlat talablariga muvofiq musiqiy tarbiyalash va ta’lim berish dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish.	2019-yil davomida	MTV (A. Shin), Madaniyat vazirligi (B. Sayfullayev)
9.	Maktabgacha ta’lim muassasalarini zamonaviy o’quv- metodik va didaktik materiallar hamda ko’rgazmali qurollar bilan ta’minlash.	1. Maktabgacha ta’lim muassasalari uchun o’quv-metodik va didaktik adabiyotlarni ishlab chiqish uchun mualliflar, rassomlar va nashriyotlarga bo’lgan ehtiyojni aniqlash va tanlab olish. 2. Maktabgacha yoshdagi bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda o’quv- metodik, didaktik materiallar va ko’rgazmali qurollar maketlarini ishlab chiqish. 3. O’quv-metodik, didaktik materiallar va ko’rgazmali qurollarni ko’paytirish va respublikaning maktabgacha ta’lim muassasalariga yetkazib berish.	2019-yil 1-iyungacha 2019-yil 1- avgustgacha 2019-yil 1- dekabrgacha	MTV (A. Shin), Moliya vazirligi (J. Qo’chqorov), Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (K. Allamjonov)
10.	Qo’shimcha pullik xizmatlar ko’rsatish hisobiga maktabgacha ta’lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini va xodimlarini moddiy rag’batlantirishni yaxshilash.	1. Maktabgacha ta’lim muassasalari tomonidan ko’rsatilayotgan qo’shimcha pullik xizmatlar ko’lamini kengaytirish. 2. Qo’shimcha pullik xizmatlarni ko’rsatish	2019-yil davomida	MTV (A. Shin)

		sifati ustidan doimiy monitoringni amalga oshirish. 3. Qo‘shimcha pullik xizmatlar ko‘rsatishdan tushgan mablag‘lardan, jumladan, maktabgacha ta’lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini va xodimlarini moddiy rag‘batlantirishni yaxshilash uchun samarali foydalanilishini ta’minlash.		
11.	Maktabgacha ta’lim muassasalarining pedagog kadrlarini tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini takomillashtirish.	1. Maktabgacha ta’lim tizimiga oliy ma’lumotli pedagog kadrlarni jalb qilish bo‘yicha zarur choralarni ko‘rish. 2. Pedagog bo‘lmagan oliy ma’lumotli kadrlarni olti oylik qisqa muddatli qayta tayyorlash kurslarida qayta tayyorlash. 3. Oliy ta’lim muassasalariga “Maktabgacha ta’lim” bakalavriat yo‘nalishi bo‘yicha maxsus sirtqi va kechki ta’lim yo‘nalishlariga qabul qilish kvotalarini oshirish.	2019-yil davomida	MTV (A. Shin), Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi (I. Madjidov), Iqtisodiyot va sanoat vazirligi (B. Xodjayev)
12.	Davlat maktabgacha ta’lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining to‘laqonli, oqilona, balanslashtirilgan va sog‘lom ovqatlanishini ta’minlash.	1. Tadbirkorlik subyektlarini sifat talablariga va sanitariya-gigiyena normalariga javob beradigan oziq-ovqat mahsulotlari hamda tayyor taomlarni tayyorlash va maktabgacha ta’lim muassasalariga yetkazib berish tizimiga yanada keng jalb qilish imkoniyatlarini o‘rganish. 2. Sog‘lom ovqatlanishni tashkil qilishga oid sanitariya	2019-yil 1-iyungacha 2019-yil 1-avgustgacha 2019-yil 1-sentabrgacha 2019-yil davomida 2019-yil davomida	MTV (A. Shin), SSV (A. Shodmonov), Moliya vazirligi (J. Qo‘chqorov)

		qoidolari va me'yorlarini qayta ko'rib chiqish. 3. Maktabgacha ta'lim muassasalari uchun taomnomalarning yangi taxminiy namunalarini ishlab chiqish. 4. Maktabgacha ta'lim muassasalari oziq-ovqat bloklari moddiy-texnika bazasini yangilash. 5. Maktabgacha ta'lim muassasalariga yetkazib berilayotgan oziq-ovqat mahsulotlari sifatini nazorat qilishni kuchaytirish.		
13.	Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarga tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini oshirish.	1. Maktabgacha ta'lim muassasalari tibbiyot xodimlarining malakasini oshirish. 2. Maktabgacha ta'lim muassasalari tibbiyot xodimlarining standartlari va kompetensiyalarini ishlab chiqish va tasdiqlash. 3. Maktabgacha ta'lim muassasalarining tibbiy xizmatlari faoliyatini takomillashtirish bo'yicha chora-tadbirlar kompleksini amalga oshirish. 4. Maktabgacha ta'lim muassasalarini sifatli dori vositalari va tibbiy maqsaddagi buyumlar bilan ta'minlash.	2019-yil davomida 2019-yil 1-sentabrgacha 2019-yil davomida	SSV (A. Shodmonov), MTV (A. Shin)